

Onderzoek van de dikke darm - coloscopie

Vorbereiding met Picoprep met
propofol-sedatie

Inhoud

Inleiding	4
Vorbereiding	4
Eigen medicijngebruik	4
Bloedverdunners	4
Ijzertabletten	4
Uw afspraak	5
Instructies gebruik laxemiddel	6
Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?	7
□ Darmonderzoek in de ochtend	7
2 dagen voor het onderzoek:	7
1 dag voor het onderzoek:	7
Dag van het onderzoek:	7
□ Darmonderzoek in de middag	8
2 dagen voor het onderzoek:	8
1 dag voor het onderzoek:	8
Dag van het onderzoek:	8
Bereiden Picoprep	9
Snelheid van werking	9
Heldere vloeistoffen	9
Gang van zaken rondom slaapmedicatie/sedatie	10
Slaapmedicatie	10
Sedatie	10
Effecten van sedatie.	10
Vragenlijst	10
Dag van het onderzoek	11
Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?	11
Sieraden, make-up en overige zaken	11

Vorbereiding	11
Het onderzoek	11
Na het onderzoek	12
Herstel	12
Mogelijke complicaties	13
Klachten na ontslag	13
De uitslag	13
Vragen	13
Bijlage	14
Instructie alleen voor diabetes	14

Uw behandelend arts heeft met u een onderzoek van de dikke darm (coloscopie) afgesproken. Dit onderzoek wordt door een maag-darm-leverarts, een internist of een physician assistant uitgevoerd en beoordeeld. In deze folder kunt u lezen wat het onderzoek inhoudt en hoe het verloopt.

Bij een coloscopie wordt de dikke darm van de binnenkant bekeken en kunnen mogelijke afwijkingen worden vastgesteld. Bij het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een flexibele slang (endoscoop), waarin zich een bestuurbare kijker bevindt. De arts brengt deze endoscoop in via de anus. De beelden die de camera maakt worden op een monitor gelijktijdig weergegeven en door de arts beoordeeld. Als het nodig is kunnen tijdens het onderzoek met de endoscoop kleine stukjes weefsel (biopten) worden weggenomen of poliepen worden verwijderd. Dit is niet pijnlijk.

Vorbereiding

Eigen medicijngebruik

Het is van belang dat uw behandelend arts weet, welke medicijnen u gebruikt. Bij gebruik van de onderstaande medicijnen, dient u het volgende te doen.

Bloedverduunners

- Acetylsalicylzuur, NSAID en clopidogrel kunt u gewoon doorgebruiken.
- Gebruikt u Ascal in combinatie met Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®)? Stop dan met deze medicijnen 7 dagen vóór het onderzoek. Als u Clopidogrel (Plavix®), Dypiridamol (Persantin®), Ticagrelor (Brilique®), Prasugrel (Efient®) als enige bloedverdunner gebruikt, kunt u deze gewoon doorgebruiken.
- Bij NOAC zoals Dabigatran (Pradaxa®), Rivaroxaban (Xarelto®), Apixaban (Eliquis®), Edoxaban (Lixiana®) stopt u minimaal 48 uur vóór het onderzoek met het innemen van het medicijn. Start weer met de medicijnen minimaal 24 uur na het darmonderzoek.
- Coumarine-derivaten (acenocoumarol/fenprocoumon) kunt u gewoon doorgebruiken. Neem 2 dagen voor het onderzoek eenmalig om 18.00 uur 's avonds Vitamine K druppels in (10 mg). Het recept voor vitamine K krijgt u mee van de arts.

IJzertabletten

Ferrofumaraat, ferogradumet of losferron: stop met deze medicijnen vijf dagen voor het onderzoek.

Uw afspraak

Dit onderzoek vindt plaats op de functieafdeling maag-darm-leverziekten, vleugel B, 1ste verdieping, bestemming 104.

U wordt verwacht op:

Datum onderzoek:.....

Onderzoekstijd.....

Tijd aanwezig:.....

*Afspraak **pre-operatief spreekuur**, vleugel B, 1e etage, bestemming 104.*

Datum:.....

Tijd:.....

Mocht u verhinderd zijn, dan wordt u verzocht dit zo spoedig mogelijk te melden.

Instructies gebruik laxeermiddel

Picoprep is een laxeermiddel dat wordt gebruikt om de darmen schoon en leeg te maken. Picoprep heeft een sinaasappelsmaak en bevat geen suiker.

Net als bij andere medicijnen, wordt bij aflevering van Picoprep een bijsluiter bijgevoegd. De instructies zoals in de bijsluiter van de fabrikant staan, wijken hier en daar af van de instructies in deze folder. Wij verzoeken u dringend **alleen** de instructies van **deze ziekenhuisfolder** te volgen.

Ter voorbereiding op het darmonderzoek heeft u een recept voor Bisacodyl en Picoprep meegekregen (*en een recept voor vitamine K indien u bloedverdunnende middelen gebruikt, die gecontroleerd worden door de trombosedienst*). Bisacodyl en Picoprep zijn middelen waarmee u vooraf uw darmen grondig kunt legen.

Dit is nodig, omdat het onderzoek anders niet mogelijk is. Wanneer de darm goed leeg en schoon is, verloopt het onderzoek vaak vlot en kan een juiste diagnose worden gesteld. Wanneer de dikke darm nog vies is, kan de arts belangrijke zaken, waaronder poliepen missen. Voor het slagen van het onderzoek is het belangrijk dat u probeert 4 liter heldere vloeistof te drinken (zie voorbeelden op blz. 6). Soms kan het prettig zijn de huid rond de anus wat in te vetten, om irritatie van de anus als gevolg van de frequente stoelgang te voorkomen.

Het darmonderzoek kan op twee momenten plaatsvinden: in de ochtend of in de middag. Omdat de voorbereiding een grote rol speelt bij dit onderzoek is het belangrijk om de instructies goed op te volgen.

Waar moet u voor het darmonderzoek op letten?

□ Darmonderzoek in de ochtend

2 dagen voor het onderzoek:

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstoppen.

1 dag voor het onderzoek:

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel
- neem om 19.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

Dag van het onderzoek:

- neem 5 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek ochtend* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur
- vanaf 3 uur voor het onderzoek mag u niets meer drinken.

Tijdstip darm onderzoek	Inname 1 ^e zakje dag voor het onderzoek	Inname 2 ^{de} zakje dag van het onderzoek
8.30 uur	19.00 uur	4.30 uur
9.00 uur	19.00 uur	5.00 uur
9.30 uur	19.00 uur	05.30 uur
10.00 uur	19.00 uur	06.00 uur
10.30 uur	19.00 uur	06.30 uur
11.00 uur	19.00 uur	07.00 uur
11.30 uur	19.00 uur	07.30 uur
12.00 uur	19.00 uur	08.00 uur

□ Darmonderzoek in de middag

2 dagen voor het onderzoek:

Eet geen brood met pitjes/zaden (onder andere volkorenbrood). Eet ook geen fruit met pitjes (onder andere kiwi's, druiven, aardbeien). Deze pitjes kunnen namelijk de endoscoop verstoppen.

1 dag voor het onderzoek:

- ontbijt en lunch, eet daarna niets meer, drink alleen heldere vloeistoffen
- neem om 16.00 uur twee tabletten Bisacodyl 5 mg met een slokje water. Bisacodyl is een laxeermiddel
- neem om 20.00 uur het eerste zakje Picoprep in
- drink hierna 2 liter heldere vloeistoffen binnen 3 uur

Dag van het onderzoek:

- neem 5 uur voor het onderzoek het tweede zakje Picoprep in (zie tabel *Tijdstip darmonderzoek middag* voor precieze tijd)
- drink daarna nogmaals 2 liter heldere vloeistoffen in 2 uur, daarna stopt u met drinken.

Tijdstip darm onderzoek	Inname 1^e zakje 1 dag voor het onderzoek	Inname 2de zakje dag van het onderzoek
13.00 uur	20.00 uur	09.00 uur
13.30 uur	20.00 uur	09.30 uur
14.00 uur	20.00 uur	10.00 uur
14.30 uur	20.00 uur	10.30 uur
15.00 uur	20.00 uur	11.00 uur
15.30 uur	20.00 uur	11.30 uur
16.00 uur	20.00 uur	12.00 uur

Bereiden Picoprep

Elke verpakking Picoprep bevat 2 zakjes.

1. Vul een glas met 150 ml koud water.
2. Leeg de inhoud van 1 zakje in het glas.
3. Roer 2-3 minuten totdat de oplossing niet meer bruist en geheel is opgelost en drink daarna het glas in 1 keer leeg.
4. Drink na het zakje 2 liter heldere vloeistof in 3 uur.

Snelheid van werking

Diarree ontstaat over het algemeen minimaal 2 tot 3,5 uur na inname van het eerste dosis.

Heldere vloeistoffen

Voorbeelden heldere vloeistoffen: water, thee, koffie zonder melk, heldere soep, vruchtensap zonder vruchtvlees, heldere, niet-alcoholische dranken. Wilt u *géén* koolzuurhoudende dranken drinken?

Extra suiker kunt u nemen in de vorm van waterijsjes of tabletjes druivensuiker.

**Heeft u diabetes mellitus (suikerziekte)?
U vindt extra instructie over de voorbereiding in de
bijlage op bladzijde 14.**

Gang van zaken rondom slaapmedicatie/sedatie

Slaapmedicatie

Tijdens het dikke darmonderzoek kan een kortwerkend slaapmiddel en een pijnstillert worden toegediend. Het doel hiervan is het onderzoek prettiger voor u te laten verlopen.

Sedatie

Sedatie betekent letterlijk het verlagen van het bewustzijn van de patiënt. Dit kan verkregen worden door inname van tabletten of zetpillen, maar ook door middel van toediening van geneesmiddelen via een klein infuusnaaldje in een ader van uw hand of arm. Sedatie zorgt er in het algemeen voor, dat een onplezierig onderzoek of behandeling door u als acceptabel wordt ervaren. In uw situatie is gekozen voor toediening via een bloedvat (ader)

Effecten van sedatie.

Het toedienen van de sedatie heeft de volgende effecten op het lichaam:

- het verminderen van het bewustzijn: u wordt slaperig, suf, waardoor u het onderzoek of de behandeling daardoor niet geheel bewust meemaakt. U voelt zich tijdens de uitvoering van het onderzoek/behandeling ontspannen.
- het onderdrukken van de pijn prikkel: u voelt minder pijn.
- uw eigen reflexen blijven intact, omdat u in principe wekbaar blijft. Dit wil zeggen, in een conditie die te vergelijken is met slapen. U wordt dus niet onder algehele anesthesie (narcose) gebracht, waardoor reflexen als vrij kunnen ademen en slikken, blijven behouden.

De sedatie wordt uitgevoerd door een Sedatie Praktijk Specialist (SPS). Dit is een anesthesiemedewerker die speciaal is opgeleid om veilig sedaties uit te mogen voeren.

Vragenlijst

In verband met de sedatie ontvangt u thuis een vragenlijst met daarin vragen over uw gezondheid. Probeert u de vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Deze vragenlijst neemt u mee naar het gesprek met de SPS-er. De SPS-er zal samen met u uw gezondheid bespreken. Afhankelijk van dit gesprek wordt besloten of het onderzoek onder Propofol sedatie wordt uitgevoerd.

Dag van het onderzoek

Wij verzoeken u om een familielid of bekende mee te nemen naar het onderzoek

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

Neem voor de zekerheid schoon ondergoed mee.

Sieraden, make-up en overige zaken

U dient uw horloge en sieraden af te doen. Neem geen waardevolle spullen mee. Ook is het verstandig de bril of contactlenzen veilig op te bergen. Heeft u een gebitsprothese dan zal ook deze voor de behandeling moeten worden uitgedaan. Een gehoorapparaat kunt u zo lang mogelijk inlaten. Verwijder eventuele make-up en nagellak. Het is belangrijk dat de SPS-er de natuurlijke kleur van uw huid en nagels kan zien.

Vorbereiding

U wordt op de afdeling ontvangen door een endoscopie-verpleegkundige. Deze begeleidt u tijdens het onderzoek. U krijgt een OK-jasje aan tijdens het onderzoek. Op de behandelkamer komt u op een brancard te liggen. Daar zal u worden voorbereid op de behandeling door de verpleegkundige of door de SPS-er.

Hij/zij zal elektroden op uw borst of armen plakken waarmee de hartslag wordt bewaakt. Een klein apparaatje zal op een vinger worden bevestigd voor de controle van het zuurstofgehalte in het bloed. Om uw arm zal een manchet worden aangelegd om de bloeddruk te meten.

Als laatste zal er in een bloedvat in uw hand of arm een infuus worden ingebracht. Hierdoor krijgt u tijdens de behandeling de medicatie voor de sedatie toegediend.

Soms zal het gebeuren dat er in de neusgaten een slangetje wordt ingebracht. Hiermee kan de ademhaling worden gemeten en eventueel zuurstof worden toegediend.

Nadat u bent aangesloten aan de bewakingsmonitor, kan de sedatie procedure starten. De SPS-er zal u gedurende de hele behandeling bewaken en bijstaan.

Het onderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een MDL-arts, Internist of gespecialiseerd verpleegkundige (niet altijd uw behandelend arts). Omdat het inbrengen van de endoscoop af en toe pijnlijk kan zijn, worden de endoscoop en de anus ingesmeerd met een glijmiddel. De endoscoop wordt vervolgens via de anus in de darm gebracht. Tijdens het inbrengen wordt via de scoop lucht in uw darm geblazen. Zo kan het slijmvlies beter worden geïnspecteerd. Het inblazen van lucht kan soms pijn veroorzaken.

Het is mogelijk dat de arts besluit om tijdens het onderzoek stukjes slijmvlies weg te nemen voor microscopisch onderzoek. Eventueel kunnen tijdens de

procedure poliepen worden verwijderd. Dit gebeurt via de scoop. Beide procedures zijn niet pijnlijk.

Het onderzoek duurt ongeveer 30 minuten.

Als de arts klaar is met het onderzoek, wordt het toedienen van de sedatie gestopt. U wordt dan weer snel helemaal wakker. Na de ingreep wordt u naar de uitslaapkamer gebracht, waar gespecialiseerde verpleegkundigen u verzorgen en bewaken. Zodra uw lichamelijke conditie het toelaat mag u de uitslaapkamer onder begeleiding verlaten. Dit zal ongeveer 30 minuten na afloop van het onderzoek zijn.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u last hebben van buikkrampen en winderigheid. U mag weer gewoon eten en drinken.

De rest van de dag heeft u een vertraagd reactievermogen, daarom is deelname aan het verkeer niet toegestaan. Bovendien is het gebruik van alcohol ongewenst, omdat alcohol het effect van het nog in het bloed circulerende slaapmiddel weer kan verhogen.

Een slaapmiddel heeft een groot effect ook enige tijd na het onderzoek nog een groot effect op uw bewustzijn/alertheid. Daarom is het alleen mogelijk slaapmedicatie te krijgen als er een volwassene is die voor u zorgt na het onderzoek. Hij/zij haalt u op bij de functieafdeling en zorgt dat u veilig thuis komt. U mag niet zelf deel nemen aan het verkeer. Ook kunt u zonder begeleiding van een volwassene geen gebruik maken van openbaar vervoer of taxi.

De begeleider dient vóór het onderzoek met u mee te komen naar de MDL afdeling. Er wordt dan besproken hoe de rest van de dag gaat verlopen.

Het telefoonnummer van uw begeleider zal voor aanvang van het onderzoek worden genoteerd door de verpleegkundige die u begeleidt. De begeleider moet op dit nummer gedurende de tijd dat u op onze afdeling bent bereikbaar zijn

Op de afgesproken tijd meldt uw begeleider zich bij de balie van de B vleugel, 1^e verdieping, bestemming 104. Het is de bedoeling dat uw begeleider een rolstoel meeneemt (deze staan bij de hoofdingang). Om de rolstoel te gebruiken is een 1 euro munt nodig. Zodra u wakker bent, wordt uw begeleider geroepen door de verpleegkundige van de uitslaapkamer.

Herstel

Het kan soms even duren voordat uw lichamelijke conditie weer is zoals voor de behandeling. U bent mogelijk wat sneller vermoeid. Op zich is dit heel gewoon, uw lichaam heeft door de behandeling veel moeten doorstaan.

Mogelijke complicaties

Een coloscopie is een veilig onderzoek. Complicaties komen niet vaak voor (in minder dan 1% van het aantal onderzoeken). Complicaties die kunnen optreden zijn bloedingen of een scheurtje in de darm (perforatie). Deze complicaties kunnen vooral optreden als de darmwand ernstig ontstoken of vernauwd is, als er veel uitstulpingen zijn of als er een poliep is verwijderd. In enkele gevallen kan een complicatie leiden tot een ziekenhuisopname en soms tot een operatie.

Klachten na ontslag

Indien u na ontslag thuis klachten krijgt, zoals hevige buikpijn of verliest u fors bloed neem dan direct *tijdens kantooruren* contact op met de functieafdeling MDL-ziekten, (0318) 43 41 70.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de spoedeisende hulp, (0318) 43 58 05. Vraag dan naar de dienstdoende arts-assistent MDL.

De uitslag

De uitslag van het onderzoek gaat naar uw behandelend arts. Deze heeft de uitslag binnen drie werkdagen. Indien er weefselonderzoek wordt gedaan, duurt dit zeven werkdagen.

Vragen

Heeft u voor of na het onderzoek vragen, dan kunt u deze altijd stellen aan de medewerkers van de functieafdeling maag-darm-leverziekten, tel. (0318) 43 41 70.

Bijlage

Instructie alleen voor diabetes

voor patiënten met diabetes mellitus zijn er de volgende richtlijnen.

- *Als u tabletten gebruikt:*
Neem de ochtend van het onderzoek geen diabetes tabletten in.
- *Als u 1x daags insuline (bijvoorbeeld Insulatard, Humuline NPH, Levemir of Lantus) gebruikt:*
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering.
- *Als u 2x daags insuline (Novomix of Humuline mix) gebruikt:*
Spuut de ochtend van het onderzoek geen insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de helft van de gebruikelijke ochtenddosering insuline. 's Avond kunt u gewoon de gebruikelijke dosering insuline spuiten.
- *Als u kortwerkende insuline (bijvoorbeeld NovoRapid, Humalog of Apidra) in combinatie met langwerkende insuline gebruikt:*
Spuut de avond vóór het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering langwerkende insuline. Als u gewend bent de langwerkende insuline in de ochtend te spuiten dan spuit u de ochtend van het onderzoek 2/3 (67%) van de gebruikelijke dosering. U moet de ochtend van het onderzoek nuchter zijn en spuit dan geen kortwerkende insuline. Zodra u na het onderzoek weer een maaltijd (lunch) gebruikt, spuit u de gebruikelijke hoeveelheid kortwerkende insuline.
- *Als u een insulinepomp heeft:*
De basaalstand ongewijzigd laten. Als uw bloedsuiker echter te veel daalt kunt u een tijdelijke basaalstand instellen (bijvoorbeeld 50% of 70%). De ochtend van het onderzoek moet u nuchter zijn en bolust u niet. Zodra u na het onderzoek weer gaat eten kunt u weer bolussen voor de maaltijd zoals gebruikelijk.

Als u zelf thuis uw bloedsuikerwaarde kunt bepalen, is het verstandig deze de ochtend van het onderzoek te controleren. Indien u een hypo (= lage bloedsuikerwaarde) heeft kunt u 5 tot 7 tabletten druivensuiker nemen. Bij vragen of twijfels heeft over de (dosering van) de diabetesmedicatie kunt u contact opnemen met uw arts of diabetes verpleegkundige.